

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

	Noter	2019 (mill. kr.)	2018 (mill. kr.)
Anskaffelse av midler			
Finans- og investeringsaktiviteter			
Mottatt aksjeutbytte		14,8	6,0
Realisert gevinst ved salg av verdipapirer		270,5	109,2
Realisert tap ved salg av verdipapirer		(7,1)	(0,1)
Renteinntekter		24,4	21,6
Nedskrivning finansielle anleggsmidler		(6,6)	(10,3)
Verdiendring finansielle instrumenter		72,5	(153,5)
Verdiendring private equity-investeringer		37,8	18,9
<i>Sum anskaffelse av midler</i>		406,2	(8,2)
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Forvaltningskostnad investeringsaktiviteter		2,7	3,5
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet			
Bevilget til vedtektsfestede formål	11	100,9	91,5
Kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet			
Seminarkostnader/egne initiativer		10,9	12,1
Lønnskostnader	12	13,5	12,6
Avskrivning på varige driftmidler	2	0,4	0,4
Annen driftskostnad	12	7,1	7,0
<i>Sum kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet</i>		31,9	32,2
<i>Sum forbrukte midler</i>		135,5	127,2
Årets aktivitetsresultat		270,7	(135,4)
Overført til/(fra) annen formålskapital		270,7	(135,4)

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

	Noter	2019 (mill. kr)	2018 (mill. kr)
Anleggsmidler			
Formålstjenlige investeringer			
Bygg og innredninger	2	28,7	29,1
Aksjer i European Foundation House	3	7,8	7,8
Investeringer i datterselskaper	4	71,0	71,0
Fordring datterselskap	4	6,1	6,1
Andre fordringer	8	85,6	54,7
<i>Sum formålstjenlige investeringer</i>		199,2	168,7
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttede selskaper	5	309,3	324,2
Fordringer tilknyttede selskaper	5	2,1	2,0
Investeringer i andre selskaper	6	76,7	101,7
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		388,0	427,8
<i>Sum anleggsmidler</i>		587,2	596,5
Omløpsmidler			
Fordringer			
Fordringer tilknyttede selskaper	5	3,0	3,0
Diverse fordringer		3,4	3,1
<i>Sum fordringer</i>		6,4	6,1
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	7	1 091,0	889,5
Obligasjoner	8	1 117,1	1 097,6
Andre finansielle instrumenter	9	563,5	467,0
<i>Sum investeringer</i>		2 771,6	2 454,1
Kontanter og bankbeholdning	14	34,0	41,0
<i>Sum omløpsmidler</i>		2 812,0	2 501,2
Sum eiendeler		3 399,2	3 097,8

Balanse pr. 31. desember

Formålskapital og gjeld

	Noter	2019 (mill. kr)	2018 (mill.kr)
Formålskapital			
Grunnkapital		500,0	500,0
Annen formålskapital		2 834,0	2 531,0
<i>Sum formålskapital</i>	15	3 334,0	3 031,0
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2,3	3,3
Skyldig offentlige avgifter		0,7	0,6
Pensjonsforpliktelse	13	1,4	1,4
Annen kortsiktig gjeld		2,7	3,3
Ikke utbetalte bevilgninger		57,9	58,1
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		65,0	66,8
<i>Sum gjeld</i>		65,0	66,8
Sum formålskapital og gjeld		3 399,0	3 097,8

Restforpliktelser

5,9

Oslo, 10. juni 2020

Grete Brochmann
Styrets leder

Bård Vegar Solhjell
Nestleder

Christian Bjelland
Styremedlem

Guri Hjeltnes
Styremedlem

Anine Kierulf
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slaggard
Styremedlem

Knut Olav Åmås
Adm. direktør

Kontantstrømsoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember

	2019 (mill. kr)	2018 (mill. kr)
Periodens aktivitetsresultat	270,7	(139,4)
Netto realisert tap/(gevinst) ved salg av verdipapirer	(263,4)	(109,0)
Urealisert verdiendring	(100,9)	146,8
Avskrivninger	0,4	4,4
Bevilget til vedtektsfestede formål	100,9	91,5
Endring i tidsavgrensninger	(0,4)	6,8
<i>Tilført fra driften</i>	7,4	1,1
Finans- og investeringsaktiviteter		
Salg aksjer/andeler/finansielle instrumenter	1 308,1	388,0
Kjøp aksjer/andeler/finansielle instrumenter	(1 221,5)	(319,5)
<i>Sum tilført fra investeringsaktiviteter</i>	86,6	68,5
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet		
Utbetalte bevilgninger i perioden	(101,1)	(96,7)
<i>Sum utbetalt til til vedtektsfestede formål</i>	(101,1)	(96,7)
Sum likviditetsendringer i perioden	(7,1)	(27,1)
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	41,0	68,1
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.	34,0	41,0

Noter til regnskapet

31. desember 2019

Generelt

Stiftelsen Fritt Ord er stiftet 7. juni 1974 og er en stiftelse med et ideelt, allmennyttig formål.

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Stiftelsens investeringer i datter- og tilknyttede selskaper anses for uvesentlig for å bedømme selskapets stilling og resultat, og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over antatt levetid. Kontantstrømoppstillingene utarbeidet etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter, egne bankinnskudd samt bankinnskudd i mellomregning med forvalterne.

Finansielle omløpsmidler

God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner gjør et unntak fra regnskapslovens regler knyttet til finansielle investeringer. Av hensyn til brukergruppenes informasjonsbehov kan finansielle investeringer regnskapsføres til virkelig verdi når følgende vilkår er oppfylt:

- (1) Investeringene er notert på børser eller administreres av en profesjonell kapitalforvalter.
- (2) Virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig.

Finansielle omløpsmidler er i årsregnskapet verdsatt i henhold til dette prinsippet. Børsnoterte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi og er vurdert til børskurs pr. 31.12.19. Valutakursen er basert på Norges Banks sluttkurs pr. 31.12.19

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som klassifiseres som anleggsmidler er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Ansvarlig lån vurderes etter pålydende.

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta bokføres med kursene på transaksjonstidspunktet. Beregnet ikke realisert kurstap på omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12. er kostnadsført etter fradrag for urealisert gevinst opp til urealisert tap innen samme valutaslag. Beregnet ikke realisert kurstap pr. 31.12. for langsiktige fordringer og gjeld kostnadsføres; urealisert kursgevinst inntektsføres ikke.

Verdiendring investeringer

Verdiendring består av følgende elementer:

- (1) Urealisert verdiendring på finansielle instrumenter og andre investeringer i løpet av siste regnskapsperiode.
- (2) Tilbakeført urealisert verdiendring på solgte finansielle instrumenter og andre investeringer. Realisert gevinst/tap viser et resultat beregnet ut fra salgssum redusert med historisk kostpris etter FIFO-prinsippet.

Bevilgninger til vedtektsfestede formål

Bevilgninger til vedtektsfestede formål kostnadsføres løpende i overensstemmelse med styrets vedtak.

Skatt

Stiftelsen Fritt Ord er en stiftelse med det ideelle formål å fremme allmennyttig virksomhet. Stiftelsen har ikke erverv som formål og er således fritatt for skatt. Dette fremgår av skattelovens § 2-32.

Noter til regnskapet

31. desember 2019

2. Bygg og innredninger

	Andel Sameiet Uranien- borgveien 2	Inventar	Kunst	Sum
Anskaff.kost pr 01.01.	37 100 430	4 265 544	431 800	41 797 774
Tilgang	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Omklassifisering				0
Akkumulerte avskr.	8 947 706	4 164 014	0	13 111 720
Bokført verdi	28 152 724	101 530	431 800	28 686 053
Årets avskrivninger	308 157	101 530	0	409 687
Økonomisk levetid	99 år	5 år	Uendelig	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Eierandel i sameiet Uranienborgveien 2 utgjør 59 %.

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og avskrives planmessig.

3. Aksjer i European Foundation House

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balansført verdi
European Foundation House	28.04.2011	Brussel	16,67 %	7 830 000

4. Aksjer i datterselskaper

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balansført verdi
Wergelandsv. 29 Holding AS	30.09.2017	Oslo	100,00 %	71 009 013
		Fordring	Årets resultat	Egenkapital
		6 060 821	-	71 008 013

Wergelandsv. 29 Holding AS eier 100% av aksjene i Wergelandsv. 29 AS
Fordringen er omklassifisert fra kortsiktig til langsiktig fra 2019. Tilsvarende er fjorårstallet omklassifisert.
Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Noter til regnskapet

31. desember 2019

5. Investeringer i tilknyttede selskaper

Investeringer i tilknyttede selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett	Kostpris	Balanseført verdi
TKV Invest AS	2008	Oslo	43,55 %	20 000 000	20 000 000
Cernova AS	2005	Bergen	34,00 %	100 000 000	100 000 000
Nokas AS		Oslo	18,76 %	173 267 936	173 267 936
Snøhetta AS	2016	Oslo	20,00 %	30 990 490	15 990 490
Sum investeringer i tilknyttede selskaper					309 258 426

Det forventes at nedskrivningen av Snøhetta AS på 15 mill. kroner er av forbigående art.

Under gitte betingelser har Stiftelsen Fritt Ord en forpliktelse til å yte ytterligere kapitalinnskudd på kr 13 400 000 i TKV Invest AS. Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Fordringer på tilknyttede selskap

	31.12.2019	31.12.2018
TKV Invest AS	2 109 323	1 971 330
Cernova AS	2 975 563	2 975 563
Sum fordringer på tilknyttet selskap	5 084 886	4 946 893

Noter til regnskapet

31. desember 2019

6. Investeringer i andre selskaper

	Anskaffelses- kost	Eierandel	Balanseført verdi
NHP Eiendom AS	75 451 500	4,78 %	75 451 500
NRP Eiendom 2015 AS	1 200 000	4,02 %	1 200 000
Sum investering i andre selskap	76 651 500		76 651 500

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap

7. Markedsbaserte aksjer og aksjefond

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge 1	63 385 062	80 134 948	80 134 948
Arctic Norwegian Equities Class D	73 200 000	79 569 275	79 569 275
Arctic Norwegian Value Creation D	69 500 000	74 710 321	74 710 321
Buyandread AS	1 000 000	364 400	364 400
Entra ASA	21 234 289	46 001 395	46 001 395
Generation Global Equity	39 667 296	203 385 884	203 385 884
KLP AksjeNorge Indeks	61 330 687	102 405 369	102 405 369
KLP AksjeFremvoksende markeder indeks I	25 721 584	39 483 566	39 483 566
KLP AksjeVerden Indeks	155 000 000	175 522 932	175 522 932
Nordea Norge Pluss	69 599 400	74 423 596	74 423 596
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	81 504 049	93 021 817	93 021 817
Stewart Investors WW Sustainability VI	65 057 569	67 509 063	67 509 063
T. Rowe Price Global Value Equity Fund Class I10	48 200 000	54 480 767	54 480 767
Sum markedsbaserte aksjer	774 399 937	1 091 013 333	1 091 013 333

Noter til regnskapet

31. desember 2019

8. Obligasjoner

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Pengemarked			
DnB Likviditet 20 (IV)	92 311 431	91 739 189	91 739 189
Storebrand Likviditet	124 966 422	124 361 374	124 361 374
Nordea Kort Obligasjon III	95 012 784	94 431 625	94 431 625
Norske obligasjoner			
Alfred Berg Obligasjon	95 426 531	94 977 050	94 977 050
Danske Invest Norsk Obligasjon	80 440 647	87 290 233	87 290 233
DNB Obligasjon (III)	109 930 521	109 863 684	109 863 684
Nordea Obligasjon III	88 286 703	86 859 375	86 859 375
Pareto Obligasjonsfelleskap	44 875 994	45 445 206	45 445 206
Utenlandske obligasjoner			
Loomis Sayles Sust Global Corp NOK	50 000 000	51 838 955	51 838 955
Payden Global Short Bond Fund Hdg NOK	75 026 565	76 348 135	76 348 135
Pimco Global Bond ESG Fund NOK	100 033 400	102 173 090	102 173 090
Storebrand Global Obligasjon Hdg NOK	142 934 958	151 820 829	151 820 829
Sum obligasjoner	1 099 245 957	1 117 148 744	1 117 148 744

Formålstjenlige investeringer/forordringer

Media Development Investment Fund	18 276 718
The Freedom of Speech Foundation UK	67 360 662
Sum formålstjenlige investeringer	85 637 380

The Freedom of Speech Foundation UK er omklassifisert fra eiendom til fordring i 2019. For sammenliknings-tallene ble dette også gjennomført for 2018.

Noter til regnskapet

31. desember 2019

9. Andre finansielle instrumenter

	Res.ført	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balansført verdi
<i>Utenlandske aksjefond</i>				
AKO Fund Ltd NOK - Class C3		183 996 025	221 160 608	221 160 608
AKO Global Ucits Fund - Class CF		50 000 000	80 958 558	80 958 558
Sum	51 006 928	233 996 025	302 119 166	302 119 166
<i>Private Equity</i>				
Sector Speculare II Fund Class A		7 576 150	1 381 652	1 381 652
Verdane Capital VIII		20 783 942	34 545 610	34 545 610
Verdane Capital IX		19 202 461	33 304 766	33 304 766
Verdane EDDA		8 884 506	10 468 509	10 468 509
Herkules Private Equity Ltd. II		2 109 418	1 642 461	1 642 461
Herkules Private Equity Ltd. III		5 568 792	719 406	719 406
Herkules Private Equity IV		7 328 728	13 030 219	13 030 219
Norvestor IV		235 143	235 143	235 143
Norvestor V		6 189 130	3 688 450	3 688 450
North Haven Real Estate Fund		242 412	838 199	838 199
Northzone VIII L.P.		22 219 758	34 881 090	34 881 090
Nordic and Europe Health Investment		7 010 000	10 400 000	10 400 000
FSN Capital V LP		15 897 824	16 633 669	16 633 669
Argentum Investments Partners		47 187 280	61 916 848	61 916 848
Cubera VIII		35 796 717	37 652 729	37 652 729
Sum	41 091 534	206 232 260	261 338 750	261 338 750
Sum andre finansielle instrumenter	92 098 462	440 228 285	563 457 916	563 457 916

Samlet restforpliktelse knyttet til investeringer i Private Equity:

85,8 mill. kroner.

Noter til regnskapet 31. desember 2019

10. Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endringer i porteføljens verdi på grunn av endringer i renter, aksjekurser, valutakurser og kredittspreader. Stiftelsens investeringsstrategi medfører at stiftelsen statistisk sett vil få en negativ avkastning hvert 4/5. år. Markedsrisikoen klassifiseres som høy.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko i obligasjonsporteføljen overvåkes blant annet ved bruk av kredittvurdering. Stiftelsens investeringer i obligasjoner medfører at stiftelsens kredittrisiko klassifiseres som moderat/høy.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at stiftelsen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Stiftelsen har i hovedsak bare prosjektorienterte forpliktelser som kun oppstår av styrets egne vedtak. Styret bestemmer således selv omfanget av disse forpliktelsene. Styret vurderer likviditeten som god og på grunnlag av ovennevnte klassifiseres den totale likviditetsrisiko som minimal.

11. Bevilget til vedtektsfestede formål

Bidrag vedtektsfestede formål	97 895 699
Fritt Ord Pris	500 000
Fritt Ords Honnør	600 000
Stipender	1 909 120
Sum bevilgninger	100 904 819

På stiftelsens hjemmeside, www.fritt-ord.no, gis detaljert oversikt over årets bevilgninger.

Noter til regnskapet

31. desember 2019

12. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer

	31.12.2019	31.12.2018
Lønn og feriepenger	8 877 202	8 688 312
Premie til tjenestepensjon	1 803 898	1 368 020
Andre ytelser	489 079	342 448
Styrehonorar (påløpt)	1 306 177	1 199 331
Arbeidsgiveravgift	1 737 251	1 612 110
Sum lønn og sosiale kostnader	14 213 607	13 210 221
Herav seminar kostnader	726 711	601 691
Sum lønnskostnader for aktiviteter som oppfyller formålet	13 486 896	12 608 530
Gjennomsnittlig antall årsverk	9,50	9,50
Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:		
Lønn	1 624 927	1 571 404
Premie til tjenestepensjon	215 000	214 932
Andre ytelser	35 667	22 544
Sum lønn og godtgjørelse til daglig leder	1 875 594	1 808 880
Godtgjørelse til styret		
Styrehonorar	1 255 000	1 148 500

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte eller styret om godtgjørelser utover ordinær lønn og styrehonorar.

Kostnadsført honorar til lovpålagt revisjon utgjør kr 140 166 inkl. mva.

13. Pensjonsforpliktelser

Stiftelsen har tegnet tjenestepensjon etter lov om foretakspensjon for alle ansatte. Denne pensjonsforpliktelsen er ikke balanseført. Videre finnes det en pensjonsforpliktelse overfor en tidligere ansatt som er balanseført med 1,4 millioner kroner.

14. Bundne bankinnskudd

Av stiftelsens totale bankinnskudd utgjør kr 455 556 bundne skattetrekksmidler.

Noter til regnskapet 31. desember 2019

15. Formålskapital

Grunnkapital	500 000 000
Annen formålskapital	2 526 813 503
Reversert nedskrivning tidligere år	36 494 960
Periodens aktivitetsresultat	270 661 159
Sum formålskapital	<u>3 333 969 622</u>

